

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΒΑΣΩ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΟΙ ΚΟΥΡΟΙ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Δύο κούροι, μοναδικά έργα της αρχαίας ελληνικής γλυπτικής που χρονολογούνται στο τρίτο τέταρτο του 6ου αιώνα π.Χ., προϊόντα λαθρανασκαφής, εντοπίστηκαν και κατασχέθηκαν στην Κορινθία. Οι κούροι, κατασκευασμένοι από χονδρόκοκκο νησιωτικό μάρμαρο, βρέθηκαν σπασμένοι σε κομμάτια που μπορούν να συγκολληθούν. Είναι σε φυσικό μέγεθος (1,82 μ. και 1,78 μ. αντίστοιχα), ενώ και από τους δύο λείπει το δεξί σκέλος από το γόνατο και κάτω. Οι πολλές τεχνοτροπικές ομοιότητές τους, ο τρόπος επεξεργασίας των λεπτομερειών και η δομή του σώματος οδηγούν στο συμπέρασμα ότι προέρχονται από το ίδιο εργαστήριο και έχουν φιλοτεχνηθεί πιθανότατα από τον ίδιο καλλιτέχνη. Το ενδιαφέρον στρέφεται τώρα στην επισήμανση του σημείου της λαθρανασκαφής, καθώς η παρουσία κούρων δηλώνει την ύπαρξη ιερού της αρχαϊκής εποχής. Οι αρχαιολόγοι θεωρούν ότι και τα δύο αγάλματα προέρχονται από την περιοχή της αρχαίας Τενέας, νότια της Κορινθίας, η ακριβής θέση της οποίας δεν έχει ακόμα εντοπιστεί. Τα αγάλματα παραδόθηκαν για φύλαξη και τελική εκτίμηση στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.

ΨΗΦΙΔΩΤΟ ΣΤΟ ΘΗΣΕΙΟ

Ένα ψηφιδωτό που απεικονίζει τον Γανυμήδη, τη στιγμή που τον αρπάζει ο Δίας με τη μορφή αετού, αποκαλύφθηκε από την Κατερίνα Σταματούδη της Γ' ΕΠΚΑ, στη διάρκεια αρχαιολογικού ελέγχου θεμελίων για την ανέγερση νέου κτιρίου στο

Θησείο (Ακάμαντος 24). Το ψηφιδωτό, που οι αρχαιολόγοι πιστεύουν ότι κοσμούσε κάποιον επίσημο χώρο υποδοχής της αρχαίας οικίας, διατηρείται σε εξαιρετικά καλή κατάσταση. Η προϊσταμένη της Γ' ΕΠΚΑ Νικολέττα Βαλάκου πρότεινε στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο να αποσπαστεί το ψηφιδωτό και να συμπεριληφθεί στο μέλλον στα εκθέματα του Μουσείου της Πόλης των Αθηνών.

ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΜΑΛΙΑΔΑ

Σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα μυκηναϊκής και κλασικής εποχής αποκαλύψε η Ζ' ΕΠΚΑ έπειτα από ειδικές τομές στην περιοχή της «Τριανταφυλλιάς» στον Δήμο της Αμαλιάδας Ηλείας. Τα υπολείμματα από αρχαία κτίσματα που ήρθαν στο φως μαρτυρούν την ύπαρξη αρχαίου οικισμού, ενώ παράλληλα βρέθηκαν και αρκετοί στυλιμένοι τάφοι. Στην ίδια περιοχή, η οποία προοριζόταν να φιλοξενήσει το εργοστάσιο επεξεργασίας στερεών αποβλήτων του νομού, πριν από περίπου δύο χρόνια είχε αποκαλυφθεί αρχαίος τάφος. Το ανασκαφικό έργο θα συνεχιστεί όλο τον Απρίλιο.

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

ΑΡΓΟΥΣ

Κατά 600 τ.μ. θα μεγαλώσει ο εκθεσιακός χώρος του Αρχαιολογικού Μουσείου Άργους χάρη στην εκ νέου διευθέτηση των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων του, σύμφωνα με μελέτη που εγκρίθηκε από το Κεντρικό Συμβούλιο Μουσείων. Η μελέτη προβλέπει επίσης την κατασκευή στεγάστρων για την αποθήκευση και την έκθεση αρχαιολογικών ευρημάτων, αίθουσας πολυμέσων, νέου πωλητη-

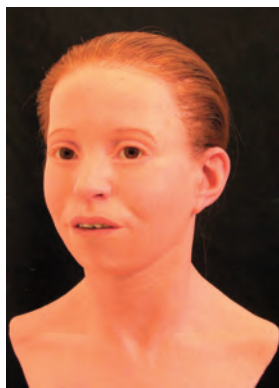
ρίου, ειδικής πτέρυγας για εκδηλώσεις καθώς και τη διαμόρφωση νέας εισόδου. Για την υλοποίησή της, που θα δώσει νέα πνοή στο μουσείο, το οποίο φιλοξενεί ένα σημαντικό κομμάτι της μυκηναϊκής ιστορίας, απαιτούνται 1,5 εκατ. ευρώ τα οποία ελπίζεται ότι θα προέλθουν από την ένταξη του έργου στο ΕΣΠΑ Ανατολικής Μεσογείου.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ

Το Λύκειο του Αριστοτέλη διέθετε βιβλιοθήκη για τους σπουδαστές του, σύμφωνα με μια νέα θεωρία των αρχαιολόγων. Η θεωρία βασίζεται στην ύπαρξη δύο στενών διαδρόμων (13 μ. μήκος x 1,5 μ. πλάτος) που βρίσκονται εκατέρωθεν μιας μεγάλης αίθουσας, δεδομένου ότι η ίδια διάταξη έχει παρατηρηθεί και στο Λύκειο της Ακαδημίας Πλάτωνος. Σε μονογραφία του με θέμα τις αρχαίες βιβλιοθήκες, ο γερμανός αρχιτέκτονας Β. Χέπφνερ (W. Hoerpfner, *Antike Bibliotheken*, Mainz 2002), αναφερόμενος στα ευρήματα του Λυκείου, γράφει ότι πρόκειται σαφώς για βιβλιοθήκη, ενώ τη θεωρία αυτή υποστηρίζει και η αρχαιολόγος που έφερε στο φως το Λύκειο το 1996, Έφη Λυγκούρη, προϊσταμένη της ΚΣΤ' ΕΠΚΑ.

ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ 2011 Η ΜΥΡΤΙΣ

Ύστερα από μελέτες που διήρκεσαν τρία χρόνια, με τη συμμετοχή ελλήνων και ξένων επιστημόνων διαφόρων ειδικοτήτων, ολοκληρώθηκε το εγχείρημα της ανασύνθεσης του προσώπου ενός κοριτσιού το οποίο έζησε στην Αθήνα γύρω στο 430 π.Χ., δηλαδή την εποχή του Πελοποννησιακού πολέμου, και πέθανε, κατά πάσα πιθανότητα, από τυφοειδίδη πυρετό.

Έναυσμα για την ανασύνθεση της Μύρτιδας, όπως την ονόμασαν οι αρχαιολόγοι, αποτέλεσε η εξαιρετικά καλή κατάσταση διατήρησης ενός παιδικού κρανίου το οποίο βρέθηκε το 1995 στη διάρκεια ανασκαφής σε ομαδική ταφή στον Κεραμεικό. Στο κρανίο είχε διατηρηθεί ολόκληρη η κάτω γνάθος, γεγονός σπάνιο, ενώ διασώζονταν όλα τα δόντια, ακόμη και μερικά από τα νεογυλά. Επικεφαλής του εγχειρήματος ήταν ο επίκουρος καθηγητής Ορθodontικής του Πανεπιστημίου Αθηνών Μανώλης Παπαρηγοράκης.

Η Μύρτις φιλοξενήθηκε σε ειδική έκθεση στο Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας, ενώ πρόσφατα ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών ανακήρυξε τη Μύρτιδα «Πρόσωπο του 2011» στο πλαίσιο του προγράμματός του για την καταπολέμηση της φτώχειας.

Η ΝΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

Ολοκληρώνονται οι εργασίες που γίνονται στο άγαλμα της Νίκης του Καλλιμάχου το οποίο σύντομα αναμένεται να πάρει τη θέση του στην αίθουσα των Αρχαϊκών του Μουσείου της Ακρόπολης. Η κατασκευασμένη από παριανό μάρμαρο Νίκη θα στηθεί πάνω στον ενεπίγραφο ιωνικό κίονά της σε ύψος πέντε μέτρων.

Το άγαλμα, που είχε στηθεί δίπλα στον Παρθενώνα για να τιμηθεί μετά θάνατον ο πολέμαρχος Καλλιμάχος, βρέθηκε στην Ακρόπολη σπασμένο σε δύο κομμάτια, ενώ λείπουν το κεφάλι, μικρό τμήμα του βραχίονα και του κορμού. Στο

παλιό Μουσείο της Ακρόπολης βρέθηκαν κι άλλα κομμάτια του αγάλματος, τα οποία εμπλουτίστηκαν με θραύσματα από τους λιθοσωρούς με τα διάσπαρτα μέλη του βράχου. Επίσης εδώ και χρόνια φυλάσσονταν στο Επιγραφικό Μουσείο τμήματα του ενεπίγραφου κίονα του μνημείου. Όλα αυτά συγκεντρώθηκαν, συγκολλώνται και συντηρούνται. Ο Μανώλης Κορρές, που έχει αναλάβει το έργο ανασύνθεσης του μνημείου, σκοπεύει να τοποθετήσει στο άγαλμα και το μεταλλικό κηρύκειο που κρατούσε.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ ΣΑΜΟΥ

Το νέο Αρχαιολογικό Μουσείο Πυθαγορείου Σάμου, ένα σύγχρονο κτίριο 2.500 τ.μ., άνοιξε τις πύλες του για το κοινό ύστερα από συντονισμένες προσπάθειες προσωπικού διαφορετικών επιστημονικών και τεχνικών ειδικοτήτων. Το νέο μουσείο φιλοξενεί περίπου 3.000 εκθέματα (αγγεία, γλυπτά, είδη μικροτεχνίας κ.ά.), προερχόμενα από ανασκαφές της ΚΑ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων στο χώρο της αρχαίας πόλης της Σάμου και σε άλλες τοποθεσίες. Η έκθεση παρουσιάζει την ιστορική πορεία της αρχαίας πόλης και της υπαίθρου από την 5η-4η χιλιετία π.Χ. μέχρι τον 7ο αι. μ.Χ. και καταδεικνύει τη σημαντική θέση του νησιού στον ελλαδικό χώρο από την αρχαιότητα.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΝΑΩΝ

Οδηγίες που απευθύνονταν στους ντόπιους τεχνίτες εντοπίστηκαν χαραγμένες στα αρχιτεκτονικά μέλη αρχαίου ελληνικού ναού του 6ου αι. π.Χ. στην περιοχή Τόρε Σατριάνο της Νότιας Ιταλίας. Σύμφωνα με τους ερευνητές αρχαιολόγους, αυτό αποδεικνύει ότι οι αρχαίοι Έλληνες είχαν επινοήσει έναν τρόπο ανέγερσης πανομοιότυπων κτιρίων σε απομακρυσμένες περιοχές χωρίς την παρουσία αρχιτέκτονα. Σύμφωνα με τον αρχαιολόγο Μάσιμο Οσάνα, διευθυντή του τμήματος Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο Μπαζιλικάτα, κάθε αρχιτεκτονικό μέλος του ναού φέρει τα

σύμβολα αναγνώρισής του, που έδειχναν πώς ταιριάζουν μεταξύ τους. Οι οδηγίες ήταν τόσο λεπτομερείς ώστε υποδηλώναν πώς τα λεγόμενα «αρσενικά» κατασκευαστικά στοιχεία θα εφαρμόζαν ακριβώς στα «θηλυκά». Τα κωδικοποιημένα σύμβολα εμφανίζονται επίσης στις διακοσμητικές πλάκες του ναού, τα κυμάτια. Ως τώρα έχουν εντοπισθεί περίπου 100 κομμάτια του ναού με οδηγίες.

ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΦΙΛΙΠΠΩΝ ΚΑΙ ΘΑΣΟΥ

Ευρήματα από τους προϊστορικούς μέχρι τους βυζαντινούς χρόνους, που παρουσιάζουν την ιστορία των Φιλιππών Καβάλας και της Θάσου, φιλοξενούνται στα δύο αρχαιολογικά μουσεία που άνοιξαν και πάλι για το κοινό. Το ανακαινισμένο Αρχαιολογικό Μουσείο Φιλιππών φιλοξενεί ευρήματα από την προϊστορική κατοίκηση στη θέση Ντικιλί-Τας, την αποικία Κρηνίδες που ιδρύθηκε από κατοίκους της Θάσου το 359 π.Χ. και την ανάπτυξη της πόλης έως την κατάλυση του αρχαίου κόσμου. Το Αρχαιολογικό Μουσείο Θάσου, στις 16 αίθουσές του, περιλαμβάνει ευρήματα από τις ανασκαφές στο νησί που καλύπτουν την περίοδο από τα προϊστορικά μέχρι τα κλασικά χρόνια, ενημερώνοντας τους επισκέπτες για τη γλυπτική, τα ιερά, το θέατρο και άλλα θέματα καθημερινής ζωής των αρχαίων κατοίκων του νησιού.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΜΙΝΩΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Το Ινστιτούτο Κλασικής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου της Χαϊδελβέργης θα διοργανώσει διεθνές συνέδριο μινωικής αρχαιολογίας με θέμα «Challenges and Perspectives for the 21st Century» (23-27.3.2011). Στόχος του συνεδρίου είναι να παρουσιάσουν οι νέοι ερευνητές την οπτική τους και τη μεθοδολογική προσέγγιση που εφαρμόζουν στην έρευνά τους. Προθεσμία υποβολής συμμετοχής

και περίληψης: 15.7.2010 (πληροφορίες: MinArch@zaw.uni-heidelberg.de).

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΑΣ

«“Nostoi”: Indigenous Culture, Migration and Integration in the Aegean Islands and Western Anatolia during the Late Bronze and Early Iron Age» είναι το θέμα διεθνούς συμποσίου το οποίο θα πραγματοποιηθεί στην Κωνσταντινούπολη (18-20.3.2011). Θέμα του συμποσίου, το οποίο διοργανώνεται από το Πανεπιστήμιο Κρήτης, το Πανεπιστήμιο του Κοζ (Κωνσταντινούπολη) και το Πανεπιστήμιο Αθηνών, είναι η αλληλεπίδραση των πολιτισμών του Αιγαίου και της Ανατολίας, οι σχετικές με «ιθαγενείς» λαούς αρχαιολογικές μαρτυρίες και η επίδραση των μετακινήσεων και αποικισμών Μυκηναίων και Ιώνων στους υπάρχοντες πληθυσμούς. Οι δηλώσεις συμμετοχής πρέπει να υποβληθούν έως τις 30.6.2010 (πληροφορίες: Κωνσταντίνος Κοπανιάς, kkopaniias@arch.uoa.gr).

ΥΣΤΕΡΟΡΩΜΑΪΚΗ ΚΕΡΑΜΙΚΗ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Το 4ο Διεθνές Συνέδριο «Late Roman Coarse Ware, Cooking Ware and Amphorae in the Mediterranean: Archaeology and Archaeometry (LRCW 4)» θα διεξαχθεί στη Θεσσαλονίκη (7-10.4.2011). Το συνέδριο διοργανώνει το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με το ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος και περιλαμβάνει προφορικές ανακοινώσεις και ανακοινώσεις τοίχου με θέματα που αφορούν τη μελέτη της υστερορωμαϊκής κεραμικής (3ος αι. μ.Χ. ως το τέλος της αρχαιότητας) από χώρες της Μεσογείου. Οι περιλήψεις πρέπει να υποβληθούν ως τις 30.6.2010 (πληροφορίες: lrcw4-congress@hist.auth.gr).

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

«Re-imagining the Past: Antiquity and Modern Greek Culture» είναι το θέμα

διεθνούς συνεδρίου το οποίο διοργανώνουν το Institute of Archaeology and Antiquity και το Centre for Byzantine, Ottoman and Modern Greek Studies του Πανεπιστημίου του Birmingham (27-28.6.2011). Θέμα του συνεδρίου είναι η πρόσληψη της αρχαίας ελληνικής αρχαιότητας στον νεοελληνικό πολιτισμό από τον 15ο αιώνα έως σήμερα. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να υποβάλουν την περίληψή τους έως τις 30.6.2010 (πληροφορίες: d.p.tziouvas@bham.ac.uk).

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΑ

«Μέγας Αλέξανδρος. Από τη γη της Μακεδονίας έως τα πέρατα της Οικουμένης» είναι ο τίτλος έκθεσης νομισμάτων και αρχαίων έργων την οποία διοργανώνουν η Νομισματική Συλλογή της Alpha Bank και η ΙΒ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (έως τις 31.10.2010) και η οποία φιλοξενείται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων. Στα εκθέματα περιλαμβάνονται 220 χρυσά, αργυρά και χάλκινα νομίσματα της Νομισματικής Συλλογής της Alpha Bank από τη Μακεδονία και από τα ελληνιστικά βασίλεια που δημιουργήθηκαν μετά το θάνατο του Αλεξάνδρου, καθώς και το πλήθος των αλεξάνδρειων τετραδράχμων και οι απομιμήσεις που κυκλοφόρησαν και αποτελούν σαφή απόδειξη της ισχύος των νομισμάτων του. Εκτίθενται επίσης νομισματικές εκδόσεις με το πορτραίτο του θεοποιημένου Αλεξάνδρου. Η έκθεση συνοδεύεται από κατάλογο-λεύκωμα με πλούσιο φωτογραφικό υλικό.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ ΤΣΙΛΛΕΡ (1837-1923)

Αυτός είναι ο τίτλος έκθεσης, αφιερωμένης στο έργο του σπουδαίου γερμανού αρχιτέκτονα και ζωγράφου, την οποία διοργανώνει η Εθνική Πινακοθήκη (έως 29.8.2010). Η έκθεση συνδέει την αρχι-

τεκτονική κληρονομιά τεσσάρων χωρών: της Γερμανίας (χώρας καταγωγής του Τσίλλερ), της Δανίας (πατρίδας του δασκάλου του, Θεοφίλου Χάνσεν), της Αυστρίας (τόπο δράσης του δασκάλου του καθώς και του μεγάλου ευεργέτη Σίμωνα Σίνα) και της Ελλάδας όπου ο Τσίλλερ έδρασε και δημιούργησε τα αρχιτεκτονικά του αριστουργήματα. Στην έκθεση παρουσιάζεται το σύνολο των σχεδίων (περ. 400), εγγράφων, επιστολών, τεκμηρίων και φωτογραφιών από το αρχείο Τσίλλερ της Εθνικής Πινακοθήκης, μαζί με σχέδια που φυλάσσονται σε δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές, ενώ την επιμέλειά της έχει η Ιστορικός Τέχνης και διδάκτωρ του Πανεπιστημίου του Μονάχου, Μαριλένα Ζ. Κασιμάτη, επιμελήτρια της Εθνικής Πινακοθήκης.

ΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Περιοδική έκθεση με τίτλο «“Εκ των υπό την ρίζαν δένδρου ευρεθέντων”. Αρχαίοι Ελληνικοί Θησαυροί στο Νομισματικό Μουσείο» διοργανώνεται στο Νομισματικό Μουσείο (έως 31.12.2010). Στα εκθέματα περιλαμβάνονται 21 θησαυροί αρχαίων νομισμάτων (5ος-1ος αι. π.Χ.) από τις συλλογές του Μουσείου, με 3.644 αρχαία νομίσματα - από ήλεκτρο, χρυσά, αργυρά, χαλκά και υπόχαλκα. Την έκθεση πλαισιώνουν δύο θησαυροί από τη Θήβα και την Επίδαυρο, προσωρινά δάνεια από τη Δ' και τη Θ' ΕΠΚΑ, με 549 νομίσματα και 498 κοσμήματα αντίστοιχα.

ΣΑΜΑΙΝΑ

Ο Δήμαρχος Πυθαγορείου, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, η Εταιρεία Μελέτης Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας και το Ιωνικό Κέντρο διοργανώνουν έκθεση με τίτλο «Το αρχαίο πλοίο Σάμαινα» (Ιωνικό Κέντρο, Λυσίου 11, Πλάκα, έως τις 18.7.2010). Στόχος της έκθεσης είναι η παρουσίαση και η ανάδειξη του αρχαίου πλοίου μέσα από τρεις ενότητες: «Εισαγωγή στο ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο δημιουργήθηκε η Σάμαινα», «Διερεύνηση της

μορφής του αρχαίου πλοίου Σάμαινα» και «Η τεχνική ναυπήγησης των αρχαίων πλοίων». Η έκθεση περιλαμβάνει 19 έγχρωμες πινακίδες παρουσίασης με κείμενα, φωτογραφίες και επεξηγηματικά σχέδια και χάρτες, παρουσιάσεις τριών ψηφιακών εφαρμογών για τις ενότητες της έκθεσης, τρεις κατασκευές παρουσίασης των εναλλακτικών μορφών της Σάμαινας και πέντε κατασκευές αντιγράφων από τμήματα αρχαίων ναυαγίων.

Η ΕΡΕΤΡΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΒΕΤΟΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΙ

Για δύο μήνες ακόμα (μέχρι τις 25.8.2010) το κοινό θα μπορεί να επισκέπτεται την έκθεση «Ερέτρια: ματιές σε μια αρχαία πόλη. Οι ελβετοί αρχαιολόγοι στην Ελλάδα», η οποία φιλοξενείται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Θέμα της έκθεσης, την οποία διοργανώνουν η Ελβετική Αρχαιολογική Σχολή και το Antikenmuseum της Βασιλείας, είναι η αρχαία Ερέτρια και η ανασκαφική έρευνα των ελβετών αρχαιολόγων που ξεκίνησε το 1964.

ΒΙΒΛΙΑ

Ο «ΚΛΕΙΣΤΟΣ» ΠΟΛΕΜΙΚΟΣ ΛΙΜΕΝΑΣ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ

Αγγελική Γ. Σίμωσι
εκδ. Πνευματικό Ίδρυμα Σάμου
«Νικόλαος Δημητρίου», Αθήνα 2009

Με τον υπότιτλο «Ομοιότητες και συγκρίσεις με άλλα παράλληλα παραδείγματα “κλειστών” πολεμικών λιμένων της Μεσογείου», η διδακτορική διατριβή της ερευνήτριας και προϊσταμένης στην Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων προσφέρει τεκμηριωμένες απόψεις και πολύτιμο συγκριτικό υλικό στην έρευνα των «κλειστών» πολεμικών λιμένων που χαρακτηρίζονται από την τοπογραφία τους, η οποία αναγνωρίστηκε μόλις τα τελευταία χρόνια. Περιλαμβάνει «χρυσάια τείχη που περικλείουν τις αρχαίες πόλεις και συνεχίζουν και μέσα στη θάλασσα, δημιουργώντας έτσι τη λεκάνη

του αρχαίου λιμένος και αφήνοντας μια στενή είσοδο, πλάτους το μέγιστο 20 μ., για την είσοδο-έξοδο ταυτοχρόνως δύο πολεμικών πλοίων. [...] Ο “κλειστός” πολεμικός λιμένας γίνεται ο εκφραστής της ναυτικής και κατ’ επέκταση της στρατιωτικής δύναμης μιας αρχαίας πόλης». Πρόκειται για πόνημα σημαντικότερο, καθώς καταγράφει τις έρευνες που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί, θέτοντας νέες βάσεις για την περαιτέρω έρευνα.

ΑΙΓΑΙΟ ΚΑΙ ΧΑΡΤΕΣ ΜΕ ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΗ ΜΑΤΙΑ

Χάρης Μιχ. Κουτελάκης
εκδ. Εριννή, Αθήνα 2008

Αν και πέρασαν δύο χρόνια από την κυκλοφορία του βιβλίου αυτού, μόλις το πήραμε στα χέρια μας και το παρουσιάζουμε γιατί βρήκαμε ενδιαφέρουσα τη ματιά του. Όπως αναφέρεται στον υπότιτλο, «λάθη, σφάλματα μεταγραφής, σκοπιμότητες, μεταλλάξεις και μετακινήσεις τόπων» καταγράφονται, «αναμοχλεύοντας την Ιστορία του Αιγαίου από την Προϊστορία μέχρι σήμερα». Το αποτέλεσμα είναι ένα πολύ ενδιαφέρον κείμενο, που μας προτρέπει να σκεφτούμε και να αναθεωρήσουμε πολλές γνώσεις.

ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΔΗΛΟΥ

Philippe Bruneau
Jean Ducat
εκδ. Γαλλική Σχολή Αθηνών,
Αθήνα 2010

Ο Οδηγός της Δήλου έχει κυκλοφορήσει σε τέσσερις γαλλικές εκδόσεις, συμπληρώνοντας κάθε φορά το περιεχόμενό του ανάλογα με τις τελευταίες μελέτες και ανασκαφές (η ενημέρωση της 4ης έκδοσης έγινε από τους Michèle Brunet, Alexandre Farnoux και Jean-Charles Moretti). Σε αυτήν την πρώτη ελληνική έκδοση (μετ. Ελένης Δημητρακοπούλου και Παύλου Καρβώνη) ο αναγνώστης βρίσκει, απλά δοσμένες, όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τη Δήλο. Οι ανασκαφές (ως το 2007), τα κτίσματα και τα κινητά ευρήματα, η γεωγραφία, η ιστορία, οι μύθοι και η

λατρεία του νησιού μέσα στους αιώνες αποκαλύπτονται αβίαστα αλλά με την επιστημονική τεκμηρίωση που απαιτεί κάθε ερευνητικό πνεύμα. Πλούσια εικονογράφηση υποστηρίζει το κείμενο και ένα ευρετήριο βοηθά τον ενδιαφερόμενο να κινηθεί στις 360 σελίδες του θαυμάσιου αυτού Οδηγού.

A HISTORY OF THE GREEK CITY

Alexandros Ph. Lagoroulios (επιμ.)
εκδ. Archaeopress, Λονδίνο 2009

Κυκλοφόρησε στο Λονδίνο, από τις εκδόσεις Archaeopress στη σειρά BAR International Series 2050, το βιβλίο *A History of the Greek City*, με επιμέλεια του καθηγητή του Πολυτεχνείου Θεσσαλονίκης Αλέξανδρου-Φ. Λαγόπουλου. Πρόκειται για την αγγλική έκδοση της *Ιστορίας της ελληνικής πόλης*, που κυκλοφόρησε το 2004 οι εκδόσεις Ερμής, σε συνεργασία με το περιοδικό *Αρχαιολογία και Τέχνες*. Στον τόμο αυτό συγκεντρώθηκαν και δημοσιεύθηκαν επαυξημένα και βελτιωμένα τα άρθρα των τεσσάρων τευχών του αφιερώματος του περιοδικού στην ελληνική πόλη. Η αγγλική έκδοση ακολουθεί την ελληνική, με διαφορά στις εικόνες, από τις οποίες οι περισσότερες είναι ασπρόμαυρες, και στο εξώφυλλο το οποίο είναι μαλακό. Επίσης, την αγγλική έκδοση συμπληρώνει ένα πολύ χρήσιμο ευρετήριο γεωγραφικών τόπων.

ΛΕΥΚΑΝΤΙ

Γιώργου Α. Παπακωνσταντίνου
εκδ. του συγγραφέα, Αθήνα 2010

Ο υπότιτλος «Η ένδοξη πρωτεύουσα των Αβάντων και τα ευβοϊκά βασίλεια της πρωϊκής εποχής» είναι ενδεικτικός του περιεχομένου του μικρού αυτού βιβλίου που πραγματεύεται την ταυτότητα και την ιστορία μιας σπουδαίας αρχαίας πόλης. Στο Λευκαντί, που σήμερα είναι ένα μικρό ψαροχώρι, η αρχαιολογική έρευνα αποκάλυψε κατάλοιπα σημαντικής πόλης που κατοικήθηκε για 1.500 χρόνια (από το 2200 π.Χ. έως το 750 π.Χ.), οπότε καταστράφηκε ολοσχερώς από παλιρροϊκό κύμα όπως παραδίδει ο Στράβων.

Ο συγγραφέας ερευνά τις χρονολογίες και τα πολιτισμικά μορφώματα με γόνιμο τρόπο.

**Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΝΟΤΙΩΣ
ΤΟΥ HINDOKUSH**

Dr Wahab Zainul
εκδ. Ινστιτούτο του Βιβλίου –
Καρδαμίτσα, Αθήνα 2010

Πρόκειται για την πολύ ενδιαφέρουσα διδακτορική διατριβή του συγγραφέα και τελευταίου ανασκαφέα της περιοχής της Gangudher, στην περιφέρεια της Γκαντάρα – μιας περιοχής που υποφέρει από τις εσωτερικές ταραχές που μαστίζουν την Ινδία. Μοναστηριακά κτίσματα με μακρά ζωή και κινητά ευρήματα παρουσιάζονται σε οκτώ κεφάλαια, ξεκινώντας από τις απαραίτητες πληροφορίες για τον

Βουδισμό, τη ζωή και την προσωπικότητα του Βούδα που εικονογραφούνται μέσω των αναγλύφων που ήρθαν στο φως της ανασκαφής. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο χώρος των ανασκαφών, ενώ στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται ιστορική ανασκόπηση, με βάση τα νομίσματα που βρέθηκαν. Στο τέταρτο κεφάλαιο περιγράφεται η διαστρωμάτωση του χώρου, ενώ στο πέμπτο και στο έκτο κεφάλαιο, αναλύονται τα πολύ σημαντικά γλυπτά που ήρθαν στο φως κατά την ανασκαφή. Το έβδομο κεφάλαιο αφορά την τέχνη της Βακτριανής και της Ινδίας γενικότερα και υπογραμμίζεται η επιρροή του ελληνικού πολιτισμού στην τέχνη της Γκαντάρα, αλλά και σε άλλους τομείς, όπως παρουσιάζεται στο όγδοο κεφάλαιο. Το κείμενο συμπληρώνουν Λεξιλόγιο, Γενική βιβλιογραφία και πάνω από

300 ασπρόμαυρες εικόνες (φωτογραφίες και σχέδια).

ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Στέλιος Λυδάκης
εκδ. Μέλισσα, Αθήνα 2009

Απαραίτητο εγχειρίδιο για όποιον ασχολείται, έστω και ερασιτεχνικά, με την τέχνη. Η πλούσια εικονογράφηση υποστηρίζει τα συνοπτικά κείμενα που αναφέρονται σε τάσεις, τεχνοτροπίες, τεχνικές και πρόσωπα. Η έκδοση αυτή αξιοποιεί και συμπληρώνει το *Σύντομο Λεξικό Όρων Ζωγραφικής* που εξέδωσε πριν από είκοσι περίπου χρόνια ο εκδοτικός οίκος Μέλισσα, ανταποκρινόμενη στις αυξανόμενες ανάγκες του σημερινού αναγνώστη.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ & ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Η μόνιμη έκθεση
των Συλλογών

Βασ.Σοφίας 22, 10675 Αθήνα - Τηλ: 213 2139500, 213 2139572
E-mail: info@byzantinemuseum.gr - URL: www.byzantinemuseum.gr